

aluminij

Glasilno delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Združevalci pokazali velik interes

V petek, 9. oktobra 1981 so pooblaščenici predstavniki osemindvajsetih OZD, ki se neposredno oz. posredno oskrbujejo s primarnim aluminijem in zlitinami iz Kidričevega, podpisali samoupravne sporazume, ki urejajo sovlaganje v modernizacijo proizvodnih kapacitet v Kidričevem, ter oskrbo s primarnim aluminijem v tekočem srednjeročnem obdobju.

Slavnostni govor na slovesnosti je imela predsednica Inicijativnega odbora Mirjam Blažič Jan, katerega skupaj z govorom predstavnika izvršnega sveta SR Slovenije Andreja Miklavčiča, nam. rep. sekretarja Komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Mirjam Jan-Blažič

Tovarišice in tovariši, spoštovani gostje!

S strani Inicijativnega odbora proizvajalcev in potrošnikov aluminija mi je naložena dolžnost, da danes na kratko spregovorim o aktivnostih, ki so potekale v Inicijativnem odboru v zvezi z razčističevanjem problemov in dilem, ki izhajajo iz posameznih variant razvoja aluminijske industrije v Sloveniji v tem srednjeročnem obdobju.

Decembra meseca lanske leto smo se namreč na sestanku proizvajalcev in potrošnikov aluminija, ki je bil organiziran s strani splošnega združenja črne in barvaste metalurgije in livarn, dogovorili o formiranju Inicijativnega odbora, kamor bi večji porabniki aluminija delegirali delegate, ki bodo sodelovali s projektno skupino v SOZD UNIAL.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Andrej Miklavčič, nam. predsednika Komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo

Milan Krajnik, podpredsednik GZS

Emil Tomažič, predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije

Franc Kranjc, podpredsednik IS občine Ptuj

Iniciativni odbor je v ospredje postavil predvsem naslednje naloge:

1. Ugotoviti skupne interese in potrebe aluminijske barvne industrije v Sloveniji, ki jo predstavlja TGA Kidričevo in tistega dela predelovalne industrije Slovenije in Jugoslavije, ki je danes vezana na ta vir oskrbe. V zvezi s tem smo skušali priti do odgovora na vprašanje, kakšna stopnja oplemenitenja primarnega aluminija se danes pojavlja v naši predelavi oz. v skladu z nalogami na področju prestrukturiranja gospodarstva, ali bo tudi v bodoče ekonomsko in družbeno opravičeno uporabljati aluminij v te namene.

Poleg DO IMPOL Slovenska Bistrica, ki se skupaj z DO TGA nahaja v SOZD UNIAL, smo vsi slovenski predelovalci v pretežni meri vezani na TGA Kidričevo. Dejstvo je, da Jugoslaviji že v letošnjem letu primanjkuje 77.000 ton aluminija in da to primanjkovanje slovenski predelovalci čutimo že od leta 1978 dalje.

Ocenjuje se, da bo ta primanjkljaj narasel v letu 1985 že na 98.000 ton. Aluminija v Jugoslaviji ne bo dovolj tudi po letu 1985 oz. 1999. letu, ker ostali proizvajalci aluminija v Jugoslaviji imajo dolgoročne obveze v Al-metalu do inozemskih partnerjev, ki so vlagali svoj kapital (gre za obveze, ki segajo tudi do leta 1999). Poleg tega ostali proizvajalci aluminija veliko računajo in intenzivno delajo na tem, da bi razvili čim več lastne predelave in iz tega razloga se ne želijo tesneje dolgoročno povezovati.

Vsi ti momenti so vplivali na enotno odločitev predelovalcev in proizvajalca TGA Kidričevo, da si v Sloveniji moremo s skupnimi naporii zagotoviti še nadalje tudi surovino — aluminij. TGA Kidričevo je edini jugoslovanski proizvajalec aluminija, ki ne izvažal aluminij v bloku in, ki ni šel v ponujene kreditne aranžmaje z zunanjim partnerjem, ki so bili vezani na odplačevanje anuitet v Al-metalu zato, da bi svoje dolgoletne odjemalce še nadalje oskrboval. Sporazumeli smo se, da potrebna devizna sredstva za uvoz surovin za proizvodnjo primarnega aluminija združujemo v TGA skozij izvoz višje stopnje predelave aluminija.

Samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev smo sklenili za obdobje 1981—1985.

Predelovalci aluminija smo v letu 1980 izvozili cca 15.300 t aluminija v obliki polproizvodov ali gotovih izdelkov.

Samoupravno smo se sporazumeli nadalje, da skupne interese celotne aluminijske barvne in predelovalne industrije usklajujemo v Sloveniji tudi v tem srednjeročnem obdobju v skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija. Danes podpisujemo sporazum o ustanovitvi skupnosti za plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija in samoupravni sporazum o usklaje-

vanju planov skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija v obdobju 1981—1985.

In končno na podlagi teh sporazumov smo pripeljali do konca tudi samoupravno sporazumevanje o združevanju dela in sredstev za modernizacijo elektrolize v TOZD Proizvodnja aluminija v sestavi DO TGA »Boris Kidrič« Kidričevo (I. faza), kjer smo se v skladu z opredelitvami Družbenega plana Slovenije za to srednjeročno obdobje odločili, da do konca leta 1985 povečamo proizvodnjo primarnega aluminija iz sedanjih 45.000 ton na 60.000 ton in z uvedbo sodobne tehnologije zagotovimo nižje potroške surovin, zlasti električne energije, nižjo porabo živega dela, primerno zaščito okolja, zlasti pa delavcev v elektrolizi.

Sedanja proizvodnja primarnega aluminija poteka v dveh elektrolizah. Elektroliza »A« z zmogljivostjo 20.000 ton proizvaja nepretrgoma 27 let in je tehnično in tehnološko tako iztrošena, da bo leta 1985 ustavljena. Elektroliza »B« je glede na tehnično stanje sposobna obratovati tudi do leta 1990 vendar je zaradi zastarelosti tehnologije (visoka poraba el. energije in izredno slabih delovnih pogojev) njeno obratovanje po letu 1985 vprašljivo.

Investicija v modernizacijo elektrolize predvideva izgradnjo:

1. Sodobne elektrolize »C« za proizvodnjo 28.000 ton aluminija letno.

2. Rekonstrukcija elektrolize »B« na predpečene anode, ki bo omogočila povečanje proizvodnje aluminija od 25.000 ton na 32.000 ton.

3. Ter izklop dotrajane elektrolize »A«.

Predračunska vrednost investicije na podlagi preliminarne študije izračunana po današnjih cenah znaša 5.000.609.000 novih dinarjev. Od tega je sovlagatelj-ski delež predelovalcev 1.631.000.000 novih dinarjev ali 32,6 % celotne investicije.

Projekt modernizacije elektrolize ni le tehnološko zahteven, ampak je tudi finančno intenziven. Narava tehnologije v barvni metalurgiji, še posebej pa v dejavnosti pridobivanja aluminija zahteva poleg visokih investicijskih vložkov tudi kvalitetna finančna sredstva, ki pa jih ni mogoče zagotoviti samo z krediti. Enkratni visoki vložki v daljših časovnih presledkih in močno razvrednotenje ustvarjene akumulacije v vmesnih časovnih intervalih zaradi inflacije, proizvajalcev aluminija postavlja pred zahtevne probleme pri oblikovanju finančnih konstrukcij. Zaradi navedenih ugotovitev je naložba zasnovana na sovlaganju domačih porabnikov aluminija po principu združevanja dela in sredstev. Bančna in tuja sredstva pa so vključena v konstrukcijo le kot dodatni viri. Na podlagi navedenih izhodišč predstavljajo v finančni konstrukciji sredstva SOZD UNIAL in sovlagateljev 72,3 % sredstev.

V teh sredstvih je tudi del sredstev tujega blagovnega kredita in kredita za sonaložbeno usposobitev. Pod predpostavko, da bodo banke sovlagateljke skladno z določili njihovih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov spremljale do višine 40 %, bodo čista lastna sredstva v SOZD UNIAL predstavljala skoraj polovico predračunske vrednosti (47,2).

Dinamika finančnih vlaganj je predvidena že v letu 1982, in sicer za pripravljala dela izločajo sredstva samo DO v SOZD UNIAL, sovlagatelj se s svojimi deleži vključuje v l. 1983, 1984 in 1985. Za finansiranje pripravljanih del, kot tudi večino potrebnih sredstev v letu 1983 bo zagotovil SOZD UNIAL iz naslova minimalne lastne udeležbe. Težišče porabe bančnih sredstev za vse udeležence v sporazumu izven SOZD UNIAL bo l. 1983, 1984 in 1985 s težiščem v letu 1984.

V procesu samoupravnega sporazumevanja so poleg delovnih organizacij iz SOZD UNIAL sodelovali:

AGIS, Ptuj; ATMOS, Hoče; Đuro Salaj, Niš; Elektrokovina, Maribor; Feralit, Žalec; Gorenje Mural, Mursko Središče; ISKRA, Ljubljana; Industrijski obrat »Pohorje«, LIV, Postojna; LTH, TOZD Livarna Škofja Loka; Lipovica, Popovača; Livar, Ivančna Gorica; Mariborska livarna, Maribor; Petar Drapšin, Mladonovac; TAM, Maribor; Tomos, Koper.

Od 9 potencialnih podpisnic samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za modernizacijo elektrolize v Kidričevem so se do današnjega dne za pristop oz. podpis sporazuma odločili delavci 13 OZD, od tega jih je 10 iz naše republike. Preostalih 5 OZD je sporočilo, da imajo sporazum v obravnavi in, da bodo predvidoma samoupravne postopke za sprejem speljali do 20. tega v mesecu oz. sporazum podpisali do konca tega meseca.

Ker je do današnjega dne pristopilo že okoli 90 % udeleženk sporazuma po razpoložljivih količinah aluminija, se sporazum lahko veljavno sklene in podpiše.

Na koncu želim še posebno poudariti to, da je sporazum o skupni naložbi v modernizacijo elektrolize odraz usklajenega življenjskega interesa in potreb delavcev proizvajalcev in porabnikov aluminija v Sloveniji. V proizvodnji in predelavi aluminija se direktno nahaja in odloča o naložbi okoli 20.000 delavcev. Število vseh delavcev v Jugoslaviji, katerih proizvodnja je indirektno povezana z aluminijem pa je 3–4 krat večja.

Izrednega pomena je v tem trenutku predvsem to, da se postavljeni roki za pričetek investicije morajo strogo spoštovati oz. uresničiti, ker je stanje elektrolize A skrajno kritično. Investicijske priprave so trenutno v fazi preliminarne študije, ki se nahaja od začetka avgusta v ocenitvi pri Inštitutu Ljubljanske združene banke.

Gostje in podpisniki sporazumov

Da bi že v naslednjem letu pričeli s pripravljalnimi deli oz. v letu 1983 fizično z naložbo, se intenzivno dela trenutno na tem, da bi do konca letošnjega leta bil izbran najbolj ustrezen dobavitelj tehnologije in opreme.

Eno od prioriteten izhodišč

Andrej Miklavčič

Tovarišice in tovariši!

Današnji dogodek, ko podpisujete samoupravni sporazum o združitvi sredstev za modernizacijo in povečanje zmogljivosti za proizvodnjo primarnega aluminija v Kidričevem, je pomemben z več vidikov:

Prvič, združitve sredstev bo omogočila izvedbo naložbe v jačanje lastne surovinske baze, ki je z vidika potreb po aluminiju in zaradi njegovih lastnosti, ki ga uvrščajo med izredno perspektivne kovine, gotovo strateškega pomena.

Modernizacija teh proizvodnih zmogljivosti bo hkrati pomenila popolno približanje z najvišjimi svetovnimi tehničnimi in tehnološkimi dosežki na tem področju, kar je izjemnega pomena za naš nadaljnji industrijski razvoj.

Drugič, podpisniki samoupravnega sporazuma si z združevanjem sredstev zagotavljajo oskrbo s surovino, ki je danes v Jugoslaviji skoraj ni moč več dobiti in bo torej naložba — praktično vzeto — pomenila tudi substitucijo uvoza aluminija. Dragocenost in pomanjkanje te kovine bosta od vseh predelovalcev terjala, da jo racionalno uporabljamo v vseh vejah industrije in prometa ter da jo damo kot končni izdelek na domači in tuji trg v obliki, ki bo vsebovala čim višjo stopnjo obdelave.

S takšno racionalno izkoriščenostjo aluminija se bodo njegovi predelovalci, torej podpisniki tega sporazuma, lahko še

pri izbiri zunanega dobavitelja tehnologije in opreme je preseči dosedanje kreditne odnose in vzpostaviti sodelovanje na višjih osnovah, od zagotavljanja potrebnih surovin za proizvodnjo primarnega aluminija, do plasmaja proizvodov ali polproizvodov iz aluminija oz. višje

stopnje predelave aluminija v izvozu.

Prepričani smo, da je naša oblika združevanja perspektivna in najbolj realna oblika dohodkovnega povezovanja. Mislimo, da bodo po tej naši poti morale tudi ostale pomembnejše naložbe.

učinkoviteje vključili v mednarodno menjavo in s tem načrtno pomagali razreševati tudi težak plačilno-bilančni položaj Jugoslavije in SR Slovenije.

Ta primer združevanja sredstev, ki je po svojem obsegu združevanja in po samoupravni poti, ki jo je doslej prešlo, največji v naši socialistični republiki, je odrazil resnično in avtentično samoupravno izražanje interesa združenega dela v tej odprti reprodukcijski verigi. Če temu ne bi bilo tako, bi bilo iluzorno pričakovati, da bi porabniki aluminija lahko in hoteli združiti tolikšne vsote lastnih sredstev za naložbo.

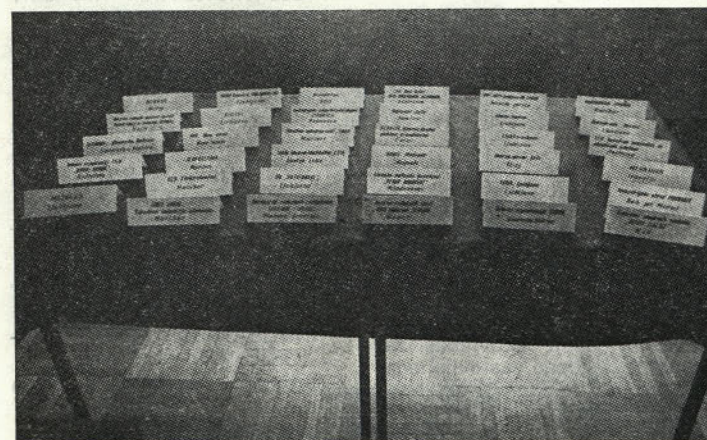
In tretjič, modernizacija proizvodnih zmogljivosti bi bistveno izboljšala delovne pogoje delavcev, kar je v primeru te tovarne izjemnega pomena. De-

lavcem bo hkrati zagotovila socialno varnost, temu področju naše republike pa nemoten razvoj.

Tovarišice in tovariši!

Ob tem pomembnem dogodku vam v imenu Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije izrekam polno priznanje za uspešno samoupravno sporazumevanje in vam ob podpisu tega sporazuma čestitam z željo, da bi vaši koraki, ki jih skupaj podvzemate, pripomogli k skorajšnji modernizaciji in povečanju proizvodnje aluminija, kar smo si po opravljeni družbeni verifikaciji pred dvema leti in ob sprejemanju družbenega plana za srednjeročno obdobje 1981–1985 postavili za enega od skupnih strateških razvojnih ciljev v naši socialistični republiki.

Podpisniki sporazumov

Zaupanje, ki obvezuje

Te dni se vrstijo v SOZD UNIAL, pa tudi izven nje pomembni dogodki za nadaljnji razvoj slovenskega aluminijskega kompleksa. Ti dogodki imajo hkrati usoden pomen za uresničitev naših razvojnih načrtov, zlasti še za modernizacijo proizvodnje aluminija v TGA.

V republiški komisiji za ocenitev investicij namreč poteka razprava o treh najpomembnejših slovenskih surovinskih projektih: jeklo, aluminij in bazna kemija. Od odločitve o investicijski zasnovi našega projekta pa bo odvisna njegova nadaljnja realizacija.

1. INFORMACIJA O REZULTATIH SPREJEMANJA IN PODPISOVANJE POTREBNIH SPORAZUMOV

V petek 9. oktobra 1981 so pooblaščen predstavniki osemindvajsetih OZD, ki se neposredno ali posredno oskrbujejo z aluminijem iz TGA podpisali tri samoupravne sporazume, ki bodo tvorili temelj nadaljnjih aktivnosti na modernizaciji TGA. Podpisani so bili:

1. Samoupravni sporazum o ustanovitvi Skupnosti združenega dela za medsebojno plansko poslovno sodelovanje na področju aluminija:

2. Samoupravni sporazum o usklajevanju planov v Skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija za obdobje od 1981 do 1985;

3. Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za projekt Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija, I. faza.

Pred podpisom je sledila krajša slovesnost, katere so se udeležili poleg pooblaščenih predstavnikov podpisnic — tudi predstavniki: Izvršnega sveta in Skupščine SRS, Gospodarske zbornice Slovenije in Poslovnega združenega in Izvršnega sveta Ptuj in OK ZSS, Ptuj, predstavnik KB Maribor in drugi.

Udeležence je na začetku pozdravil glav. dir. TGA Franjo Gnilšek. Slavnostni govor je imela predsednica Inicijativnega odbora tov. Mirjam Jan-Blažič, ki je orisala dosežanje delo Inicijativnega odbora. Zaradi aktualnosti objavljamo njen prispevek v celoti posebej.

Z zadovoljstvom je ugotovila, da so skoraj enoletni napori in prizadevanja Inicijativnega odbora ob pomoči strokovnih služb TGA in SOZD pripeljali k uspešnemu zaključku aktivnosti tako glede ustanovitve planske in poslovne skupnosti, uskladitve blagovnih planov in še posebej na področju združevanja sredstev za projekt MPPAI. Poudarila je, da je aktom že pristopilo toliko udeleženk, da so akti veljavni, zato jih lahko podpišemo in začnemo z nadaljevanjem aktivnosti za uresničitev skupno zastavljenega cilja, to je k modernizaciji proizvodnje primarnega aluminija v TGA.

Tov. Andrej Miklavčič, nam. rep. sekretarja Komiteja za energiko, industrijo in gradbeništvo, ki je spregovoril v imenu Izvršnega sveta SRS, je izrazil zadovoljstvo, da smo tako uspešno zaključili pristop k sporazumu o združevanju sredstev za modernizacijo in to po principu združevanja dela in sredstev. Poudariti je, da je projekt MPPAI prvi velik projekt v Sloveniji, ki ga bomo uresničili s sovlaganji po principu združevanja dela in sredstev. To pa je pot, ki smo jo predvideli v Ustavi in ZZD, zato pomeni edino realno pot pri vseh pomembnejših naložbah. Tudi ta prispevek v celoti objavljamo posebej. V imenu Gospodarske zbornice SRS je spregovoril njen podpredsednik, Milan Krajnc, ki je poudaril, da so s sporazumom o združevanju sredstev sprejete velike medsebojne materialne in finančne obveznosti podpisnic, zato jih bo lahko uresničiti, vendar ni druge realne poti do modernizacije v TGA. Predsednik zbora združenega dela skupščine SRS, Emil Tomažič, je izrazil presenečenje ob ugotovitvi, da so aktivnosti pri ustanovitvi planske in poslovne skupnosti, zlasti pa sprejemanja sporazuma o združevanju sredstev za modernizacijo tako dobro uspela. Zaželel je veliko uspeha pri uresničevanju navedenih aktov.

Udeleženke je pozdravil še podpredsednik Izvršnega sveta SO Ptuj Franc Krajnc in drugi.

Nato je sledil svečan podpis sporazumov, ki je presenetil, saj so se udeležili tudi nekateri pooblaščen predstavniki podpisnic, ki do 7. seje IO 2. 10. niso poslali izjav o pristopu.

Po končanem podpisovanju je v. d. direktorja SOZD UNIAL Ivan Gerjovič objavil rezultate podpisovanja. Nato so si udeleženci ogledali tovarno. Rezultat podpisa je naslednji:

1. Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija je podpisalo 27 od predvidenih 35 podpisnic. Od tega 4 izven SR Slovenije.

Dne 9. 10. 1981 so ta sporazum podpisale naslednje OZD:

- »AGIS« Tovarstva avtoopreme, Ptuj,
- »ELEKTROKOVINA« Maribor,
- »ELEKTRONABAVA« Ljubljana,
- Fabrika obojenih metalov »DURO SALAJ« Niš,
- »FERRALIT« Livarna, strojna obdelava in modelarna, Žalec,
- »GORENJE — MURAL« Mursko Središče,
- IMP, DO LIVAR Ivančna gorica,
- »IMPOL« Slovenska Bistrica,
- INDUPLATI Jarše, Domžale,
- INDUSTRIJSKI OBRAT »POHORJE« Dob pri Mirni,
- ISKRA — COMMERCE, TOZD Domači trg, Ljubljana,
- KOVINOTEHNA, Celje

- LESNINA Slovenska Bistrica,
- LTH, Loške tovarne hladilnikov Škofja Loka,
- LIV Industrija kovinskih in plastičnih izdelkov, Postojna,
- LIPOVICA, Industrijsko-poljoprivredni pogoni, Popovača,
- MARIBORSKA LIVARNA Maribor,
- »MERKUR« Kranj,
- »METALKA« Ljubljana,
- »PETAR DRAPŠIN« Mladeno-vac,
- »PLUTAL« Ljubljana,
- »SATURNUS« Ljubljana,
- »SLOVENIJA AVTO — MERKUR« Ljubljana,
- TAM, Združena industrija vozil Maribor,
- TGA »Boris Kidrič«, Kidričevo,
- »TOMOS« Koper,
- »UNIAL«, Maribor.

Niso prišle podpisat naslednje OZD:

- »ATMOS« Tovarna ind. opreme, metalnih konstrukcij in livarna Hoče,
- »DONIT« Medvode,
- IMV Novo mesto,
- »JEKLOTEHNA« Maribor,
- MEHANIKA Trbovlje,
- Tobačna tovarna Ljubljana,
- »TUBA« Ljubljana.

OZD — AGROSTROJ Ljubljana pa želi naknadno pristopiti, vendar mora o tem odločiti Inicijativni odbor.

2. K samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev za projekt Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija, I. faza je od predvidenih 20 podpisalo 17 OZD, kar znaša v skupni količini 56.850 ton oziroma 91,7 % predvidenih.

Sporazum so podpisale:

- »AGIS« Tovarstva avtoopreme Ptuj,
- Fabrika obojenih metalov »DURO SALAJ« Niš,
- »FERRALIT« Livarna, strojna obdelava in modelarna, Žalec,
- »GORENJE — MURAL« Mursko Središče,
- IMP, DO LIVAR Ivančna gorica,
- »IMPOL« Slovenska Bistrica,
- INDUSTRIJSKI OBRAT »POHORJE« Dob pri Mirni,
- ISKRA — COMMERCE, TOZD Domači trg, Ljubljana,
- LTH, Loške tovarne hladilnikov Škofja Loka,
- »LIV« Industrija kovinskih in plastičnih izdelkov, Postojna,
- LIPOVICA, Industrijsko-poljoprivredni pogoni, Popovača,
- MARIBORSKA LIVARNA Maribor,
- »PETAR DRAPŠIN« Mladeno-vac,
- TGA »Boris Kidrič«, Kidričevo,
- TOZD Proizvodnja aluminija,
- »TOMOS« Koper,
- UNIAL, Maribor.

Sporazum bodo še podpisale udeleženke, ki še do dneva podpisa niso zaključile samoupravnega postopka:

- »ATMOS« Tovarstva ind. opreme, metalnih konstrukcij in livarna Hoče,

V teh razpravah ob njihovem sprejemanju, ki je potekala meseca avgusta in septembra je odveč povdarjati podrobnosti zato bomo omenili za vsak samoupravni sporazum le nekaj glavnih značilnosti.

- »ELEKTROKOVINA« Maribor,
- TAM, Združena industrija vozil Maribor.

Tudi k temu sporazumu želijo pristopiti še tri OZD, vendar glede na razpoložljive količine verjetno to ne bo mogoče. O tem bo odločil Inicijativni odbor na prihodnji seji.

3. Enako ugoden izid je tudi pri podpisu samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov v skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija za obdobje 1981—1985, kjer so iste podpisnice kot za MPPAI.

Vsi ti rezultati so seveda neuradni, kajti veljavnost teh aktov mora še formalno ugotoviti zbor delegatov skupnosti, ki po določilih teh aktov tudi uradno razglasi veljavnost teh aktov. Predvidevamo, da bo to v mesecu novembru letos.

To je bila kratka informacija o poteku in izidu podpisovanja samoupravnih sporazumov, ki je za TGA več kot ugoden. Izkazuje namreč zaupanje v TGA, ki pa hkrati zavezuje.

V drugem delu tega sestavka si bomo ogledali poleg ugodnosti, tudi obveznosti, ki smo jih skozi te sporazume sprejeli. Ker smo se z njihovo vsebino seznanili pri nas v razpravah ob njihovem sprejemanju, ki je potekala meseca avgusta in septembra je odveč povdarjati podrobnosti zato bomo omenili za vsak samoupravni sporazum le nekaj glavnih značilnosti.

2. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI ZDRUŽENEGA DELA ZA MEDSEBOJNO PLANSKO IN POSLOVNO SODELOVANJE NA PODROČJU ALUMINIJA

V nadaljevanju bomo uporabljali zanj skrajšan naziv »Skupnost aluminija« oziroma kratko SUAI.

Smoter ustanovitve SUAI je trajnejša in čvrstejša povezava neposrednih in posrednih potrošnikov aluminija v Sloveniji in izven nje s proizvajalcem aluminija in njegovih zlitin, to je s TGA, Kidričevo. V bistvu gre za povezavo vseh organizacij, ki so pri svoji dejavnosti in razvoju proizvodno ali poslovno ali kako drugače v reprodukcijki verigi povezane z blagovnim tokom aluminija.

Kot smo lahko videli iz prvega dela tega sestavka, je trajnejše povezanost z blagovnim tokom aluminija iz TGA okrog 35 OZD. Namen in cilji povezovanja so podrobno navedeni v 7. členu sporazuma in jih bomo konkretno navedli:

— omogočiti doseganje skupnih ciljev udeleženk na področju proizvodnje in predelave aluminija,

— dolgoročno uskladiti medsebojne interese in postopno zagotoviti izenačevanje pogojev pridobivanja dohodka,

— zagotoviti ekonomsko upravičeno izkoriščanje svojih sedanjih in možnih proizvodnih zmogljivosti,

— zagotoviti potrebne surovine in energijo v ustrezni kvaliteti in količinah iz domačih virov,

— zagotoviti stalno rast produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti ter s tem prispevati k povečanju družbene produktivnosti,

— zagotoviti družbeno potrebno in upravičeno rast družbenega proizvoda, dohodka in osebnih dohodkov, stalnost zaposlitve in rast družbenega standarda,

— pomembno prispevati k povečanju izvoza in zmanjševanju uvoza ter dolgoročno enakopravno sodelovati z deželami v razvoju, deželami planskega gospodarstva, razvitimi deželami,

— zagotoviti primerno oskrbljenost trga s proizvodi udeleženk,

— zagotoviti ustrezno kvaliteto svojih proizvodov na podlagi večanja deleža znanja v strukturi cene proizvodov ter nižanja cen na osnovi rezultatov lastne raziskovalnega dela ob uporabi izkušenj in znanja drugih raziskovalnih in tehnično izobraževalnih ustanov.

Za uresničitev postavljenih ciljev udeležence prevzemamo konkretne obveznosti.

Udeležence tega sporazuma se obvezujemo, da bomo zaradi racionalnejšega gospodarjenja z družbenimi sredstvi usklajevali svoje razvojne plane in skrbeli za koordinirano izvajanje naložb v dejavnostih na področju aluminija. V tem sporazumu sprejemamo obvezo, da bomo način uresničevanja, navedenega smotra, ciljev in obvez konkretno urejale z naslednjimi akti:

1. S »Samoupravnim sporazumom o usklajevanju planov v skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje«, kjer bomo uskladili svoje srednjeročne razvojne plane na področju aluminija in določimo letno dinamiko in vsebino medsebojnih odnosov s količinskimi in vrednostnimi bilancami.

2. S »Samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev za modernizacijo proizvodnje aluminija v TOZD »Proizvodnja aluminija« v sestavi TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, kjer bomo opredelili razmerja v skupnem dohodku na osnovi sovlaganja v MPPAI in si tako zagotovimo dolgoročno surovinsko oskrbo oz. odjem.

3. S samoupravnimi sporazumi o združevanju deviznih sredstev, skladno s 67. in 68. členom Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, delno zagotavljamo uvoz surovin za proizvodnjo aluminija in zlitin ter na osnovi lastne oskrbe in predelave skrbimo za povečanje izvoza.

4. S samoupravnimi sporazumi o urejanju medsebojnih razmerij pri ustvarjanju, pridobivanju in razporejanju skupnega prihodka bomo skladno s principom nagrajevanja na osnovi vloženega živega in minulega dela opredelile razmerja za tiste skupne proizvode, ki po svojem pomenu in obsegu ter obojestranskem interesu zadoščajo splošnim krite-

rijem sporazumevanja v skupnem prihodku.

5. Sporazumno bomo urejale tudi druge medsebojne odnose v zvezi z izvajanjem določil tega sporazuma.

Prvi trije samoupravni akti so že sprejeti in so konkretne obveznosti že sprejete. Podrobneje so urejena vsebinska razmerja udeleženk za posamezna področja sodelovanja od usklajevanja pa do samega združevanja sredstev.

Sedaj pravzaprav šele vidimo zakaj smo SaS o ustanovitvi SUAL imenovali temeljni akt.

Več o vsebini prvih treh aktov bomo navedli kasneje. Omeniti je treba, da smo z nekaterimi udeleženkami kot so DO Impol in Đuro Salaj, Niš že sklenili tudi SaS o medsebojnih razmerjih pri pridobivanju skupnega prihodka. Za ostale neposredne odjemalce aluminija oziroma zlitin bo potrebno ta akt še pripraviti. Priprava tega akta je zelo zahtevna, zapletena in zamudna, vendar za nas neizogibna in s tem se moramo čim prej sprijazniti v prav vseh sredinah, čeprav bi bilo enostavneje prodajati aluminij na klasičen način.

Nekaj pa je treba reči še o koordinacijskih organih SUAL, ki bodo s konstituiranjem pričeli delovati predvidoma novembra letos.

SUAL ima:

1. Zbor delegatov, v katerem ima vsaka podpisnica enega delegata z mandatom 4 leta. Zbor delegatov se sestaja po potrebi, najmanj pa enkrat letno. Zbor delegatov sprejema stališča z 2/3 večino, če ni v posameznih sporazumih določeno drugače.

2. Poslovni odbor SUAL izvršuje stališča zbora delegatov, koordinira in zagotavlja izvajanje določil sporazumov SUAL. Šteje 9 članov, ki so izvoljeni na zbor delegatov. V tem pa imajo: nosilka skupnega dohodka (TOZD Proizvodnja aluminija — investitor!), DO TGA in DO IMPOL ter SOZD UNIAL vsaka po enega delegata.

3. SUAL ima lahko tudi podobore.

Z dnem, ko bo SUAL konstituirana, prevzamejo organi posle sedanjega Iniciativnega odbora, za SUAL.

Seveda pa je še za samo funkcioniranje SUAL potrebno urediti nekatere lokacijske in prostorske ter druga organizacijska vprašanja. SUAL naj ne bi zaposloval dodatnih ljudi, zato bi se moralo delo zanj organizirati z opredelitvijo nalog v okviru strokovnih služb bodisi SOZD ali pa DO TGA, v Kidričevem.

Toliko na kratko o smotru, namenu, ciljih in organizaciji SUAL, ki tudi za TGA prinaša veliko obveznost.

3. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USKLAJEVANJU PLANOV V SKUPNOSTI ZDRUŽENEGA DELA ZA MEDSEBOJNO PLANSKO IN POSLOVNO SODELOVANJE NA PODROČJU ALUMINIJA ZA OBDOBJE OD 1981 DO 1985

Ta samoupravni sporazum ureja v smislu 37. člena Zakona o sistemskem planu SR Slovenije in o planiranju in vsklajevanju blagovnega toka aluminija.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Za DO TAM Vitja Rode

Za DO TGA Franjo Gnilšek

Za TOZD Proizvodnja aluminija Marjan Gorčenko

Za SOZD UNIAL Ivan Gerjovič

Podpisnice smo v ta sporazum zapisale, da je osnovni smoter sodelovanja v planski skupnosti trajno kvalitativno zadovoljevanje potreb po aluminijških izdelkih, ob ustrezni uporabi obstoječih in razvojnih zmogljivostih ter ustreznem pridobivanju dohodka.

Glede na cilj in naloge povezovanja se podpisnice tega sporazuma obvezujemo:

1. Da bomo na osnovi združevanja sredstev omogočile razširitev in modernizacijo proizvodnje aluminija v Kidričevem in s tem zagotovitev potrebnih količin aluminija in Al zlitin.

2. Združevale potrebna devizna sredstva po 67. in 68. členu Zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino za uvoz reprodukcijskega materiala, potrebne za proizvodnjo aluminija in zlitin, ter na ta način zagotovile za lastno predelavo količine materiala, ki bi ga bilo potrebno izvoziti zaradi zagotavljanja deviznih sredstev za uvoz tega reprodukcijskega materiala.

Iz navedenih določil se vidi, da želimo z njim regulirati oskrbo z aluminijem v obdobju 1981—86, do pričetka obratovanja novih zmogljivosti, to je v prehodnem obdobju, ki bo zaradi pomanjkanja količin zelo kritično.

S tem sporazumom se nadalje ureja normalna oskrba v prehodnem obdobju in pogojuje z združevanjem sredstev za MPPAI in z združevanjem deviz za nemoten potek proizvodnje aluminija. Sporazumu je priložena bilanca blagovnih tokov aluminija v obdobju 1981—1986, urejena pa so tudi druga vprašanja, kot: način prerazporeditve količin, ki ostanejo na razpolago, če k temu aktu ne pristopijo dosedanje odjemalke itd.

Veljavnost tega sporazuma je zato vezana na pristop k sporazumu o ZDS za MPPAI. Podpisnice tega sporazuma so iste kot pri sporazumu o ZDS za MPPAI. Ta sporazum je podpisalo 18 OZD in je že veljaven.

Izvajanje tega sporazuma spremlja Iniciativni odbor, po njegovem prenehanju pa organi SUAL.

Toliko na kratko o tem sporazumu, ki v mnogočem zavezuje tudi TGA.

4. SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU DELA IN SREDSTEV ZA PROJEKT MODERNIZACIJE PROIZVODNJE PRIMARNEGA ALUMINIJA, I. FAZA

O tem sporazumu je v TGA tekla najbolj živahna razprava še v fazi priprave osnutka. Skoraj neverjetno se je zdelo, da bi njegova določila o združevanju lahko bila sprejeta pri uporabnikih aluminija. Toda kot vidimo, je prav pri tem sporazumu izid sprejetja in podpisa najvišji. Kot kažejo podatki iz prvega dela tega sestavka bo izid 100 %.

Ta uspeh, ki je posledica neposrednega interesa za aluminij iz TGA, pa nas hkrati tudi močno zavezuje pred širšo družbeno skupnostjo, zlasti pa pred cca 20.000 delavcev združevalcev, ki so neposredno odvisni od naše ga aluminija kot surovine.

Ker vsebino tega sporazuma iz nedavnih razprav vsi poznamo, bomo v nadaljevanju prikazali obveznosti, ki izhajajo iz njega.

Najpomembnejša naša obveza je uresničiti projekt MPPAI do

leta 1986. Čeprav nas loči od tega roka še pet let, je ta rok glede na obsežnost projekta precej napet kot normalen. Zato bomo v TGA, kjer smo kot investitor prevzeli neodložljivo obveznost realizacije tega projekta, morali združiti vso razpoložljivo pamet (znanje in izkušnje) in jo usmeriti v konkretno delo na realizaciji projekta. Kot investitor smo dolžni izvesti veliko dela, za katerega še nimamo vseh izkušenj, zato bo potrebna tudi pomoč specializiranih organizacij pri organiziranju pripravljanih del, zlasti pa pri izvedbi projekta.

Projekt MPPAI je finančno zelo zahteven. Dinamika uresničevanja, ki je navedena v preliminarni študiji, bo zahtevala velike finančne napore v TGA oz. v SOZD UNIAL, zlasti v začetnih fazah. Zagotoviti bo potrebno denar za lastno udeležbo, od katere odpade na TGA preko 500 mio din. Ta denar bo moral biti izločen verjetno že do konca prihodnjega leta. Takšna naloga bo zahtevala skrajno selektivnost pri investicijah v SOZD in TGA, zlasti pa še štednjost v investicijski sredstvi, pa tudi drugim izdatki, ki niso običajni v drugih projektih itd. Temu cilju bo morala biti podrejena politika delitve dohodka in čistega dohodka, nabavna politika itd.

Ker smo se odločili za kombinirano tehnično varianto modernizacije, kar pomeni, da bomo gradili del nove hale in hkrati obnavljali halo B, je to zelo zahteven organizacijski pristop. Vsa kršna večje odstopanje do predvidene dinamike izgradnje bi imelo posledice v izpadu metala, kar bi pomenilo tudi izpad v dohodku prav v času, ko bomo najbolj potrebovali akumulacijo. Razen tega bo združevalcem potrebno zagotoviti minimalno dosedanje oskrbo z aluminijem, sicer bodo v podobnih finančnih težavah oni.

Zamikanje realizacije pa pomeni realno večja sredstva za naložbe. Znano je, da cene gradbenih storitev in opreme naraščajo vedno hitreje, kot lahko sledi razpoložljiva akumulacija.

Skupna naložba pa pomeni tudi skupno pot po pričetku obratovanja in delitev skupnega dohodka in rizika. Najpomembnejše odločitve bo sprejemal skupni organ, sestavljen tudi s predstavniki združevalcev, kar bo vneslo novo razsežnost v naš sedanji način oblikovanja skupne poslovne politike. Vsekakor pa več ne bo toliko mesta za posamezne parcialne interese.

Teh nekaj primerov smo navedli zato, da bi dojel, da smo s podpisom teh samoupravnih aktov nase prevzeli veliko odgovornost, pred združevalci in širšo družbeno skupnostjo. Čim prej bomo to spoznali in se zavedali, tem lažje bomo neizogibno delo pri realizaciji sprejetih obveznosti tudi opravili.

Lotili se bomo velikega dela, ki so nam ga s svojim velikim odzivom in pomočjo zaupali sovlagatelji in širša družbena skupnost.

To zaupanje pa bomo opravili le z odgovornim delom in prizadevnostjo. Uresničitev dogovorjenega pa za naš kolektiv pomeni nov, izjemen in ponosno vreden podvig.

Poročilo komisije za sanacijo počitniškega doma v Crikvenici

Komisija si je ogledala počitniški dom v Crikvenici in ugotovila, da je zapuščen in v slabem stanju, prav tako pa tudi okolica doma. Svoje poročilo je komisija razdelila v dva dela:

- predlog za adaptacijo obstoječih kapacitet in
- predlog povečanja kapacitet.

Stališče komisije je, da se v sezoni 1982 kapacitete doma ne zmanjšujejo in usposobiti je potrebno kuhinjo z jedilnico. Zaradi sanitarne oporečnosti je potrebno odstraniti leseni hišici LADA in LORA za vilo Aluminij. O vsem tem so se naši člani komisije že pogovarjali na SO Crikvenica s komitejem za gospodarstvo in komitejem za gradbeništvo ter urbanizem. Glede notranje adaptacije domov in kuhinje ni nobenih zadržkov, za povečanje kapacitet doma pa moramo predložiti ustrezno dokumentacijo v obliki skic, na osnovi katerih bo občina sklicala komisijo in si prostore ogledala.

I. PREDLOGI ZA ADAPTACIJO DOMOV:

1. VILA LADA

- a) zamenjati kompletno pohištveno opremo in inventar

Okolje našega doma v Crikvenici

foto Srečkovič

- b) urediti električno instalacijo z razdelilno ploščo
- c) vse sobe opremiti s primernimi svetilnimi telesi
- d) zamenjati poškodovano sanitarno opremo v sobah ter pregledati in usposobiti vso vodovodno napeljavo
- e) ureditev kopalnice v I. nadstropju (po skici št. 1)
- f) sanacija pločnika, zidu in kanalizacije na severovzhodni strani zgradbe
- g) na okenske police namestiti pločevino za odtok meteorne vode
- h) v sobi št. 1 (pritličje) popraviti strop cca 60 m²
- j) kletne prostore usposobiti za nastanitev osebja doma po

obstoječem načrtu in predlogih, ki jih bo podala komisija

- k) čiščenje prostorov in namestitvev opreme
- l) po končanih delih izvesti oplesk oz. tapete
- m) v sobi št. 1 pritličje in I. nadstropje zazidati prehod med sobami ter kopalnico.

2. JEDILNICA

- a) pregledati in po potrebi obnoviti el. instalacijo
- b) usposobiti točilno mizo s pripadajočo hladilno opremo
- c) izvesti oplesk sten, oken in vrat
- d) kompletirati manjkajočo opremo:
 - popraviti mize in stole
 - manjkajoče nadoknaditi z novim
 - namestiti karnise in zavese
 - nabaviti hladilni aparat za sokove kot so v tovarni
 - nabaviti hladilnik za sladolede
- e) urediti dostop v jedilnico tako, da je možno streči hrano z vozičkom.

3. VILA ALUMINIJ

- a) urediti kopalnico v I. nadstropju in nabaviti nov bojler
- b) novo opremo (obstoječo) iz LADE prenesti v ALUMINIJ,

- c) manjkajočo nadomestiti z novo
- d) namestiti karnise in zavese
- e) nabaviti novi barvni TV in pripadajočo antensko napravo
- f) nabava dveh svetilnih teles za salon
- g) za knjižnico nabaviti nove knjige, dva šaha, v času sezone pa naročiti časopis DELO in VEČER
- h) omari za perilo v nadstropju popraviti
- i) urediti el. instalacijo v pralnici (v kleti)
- j) usposobitev pralnih strojev
- k) izvesti deratizacijo in oplesk kleti
- l) za likalnico nabaviti potrebno opremo

4. KUHINJA

- a) urediti el. instalacijo v kuhinji in pomožnih prostorih kuhinje
- b) usposobiti štedilnike in hladilne naprave
- c) nabaviti vso manjkajočo opremo in inventar za kuhinjo in pomožne prostore
- d) popraviti strop v pripravljalnici in izvesti oplesk vseh prostorov kuhinje
- e) pregledati plinsko instalacijo za štedilnik in preveriti pravilnost namestitve plinskih jeklenk.

5. OKOLJE DOMOV

- a) ureditev vseh ograj
- b) čiščenje okolja in ureditev cvetličnih gred in zelenic
- c) za rekreacijo urediti balnišče za vilo LADO, nabaviti mizo za namizni tenis, za vilo ALUMINIJ pa narediti rusko kegljišče
- d) usposobiti zunanje tuše
- e) urediti igrišče za otroke (gugalnice, peskovnik ipd.)

6. PLAŽA

- a) namestitev košev za smeti v sezoni
- b) s komunalno urediti čiščenje plaže
- c) ležalnike in senčnike usposobiti, manjkajoče nabaviti (plastične)
- d) ureditev nastavkov za senčnike in lestev za dostop v morje.

II. PREDLOG RAZŠIRITVE KAPACITET

1. Nad obstoječo jedilnico je možno zgraditi prostore za 10 ležišč.

2. V vili ALUMINIJ je potrebno pristopiti k adaptaciji, ki bo vsebovala rušenje stropa in novo prerazporeditev prostorov. Istočasno bi l. nadstropje razširili proti severovzhodu in tako pridobili 18 novih ležišč. Sočasno z razširitvijo vile ALUMINIJ se uredi ogrevanje (centralna kurjava) prostorov v počitniških domovih, ki je potrebna, če hočemo uvesti aktivno rekreacijo v našem počitniškem domu.

Glede na obstoječa sredstva in čas, ki je potreben, komisija predlaga, da se predlog adaptacije domov in predlog razširitve počitniških kapacitet izvede v dveh fazah:

1. faza

- a) adaptirati in urediti vse pod l.
- b) nadgradnja nad jedilnico
- c) pripravljalna dela za razširitev vile ALUMINIJ — rok maj 1982.

2. faza

- a) izvedba adaptacije in razširitve vile ALUMINIJ
- b) izvedba ogrevanja domov, rok maj 1983.

Komisija ugotavlja, da je takšen program dela možno realizirati ob podpori celotnega kolektiva tudi v obliki udarniškega dela.

Menimo, da je skrajni čas, da v času visokih cen penzijskih uslug hotelov uredimo počitniški dom, ki bo dostopen vsakemu našemu delavcu.

B. S.

Med odmorom

Kaj se dogaja dan pred referendumom?

Tako se sprašujemo dan po referendumu, ko gledamo rezultate udeležbe in procenke ZA.

Pri zadnjem referendumu smo vsi vedeli za kaj gre, o tem ne more biti dvoma, dovolj je bilo NOVIC, razprav po sindikalnih skupinah, na zborih in še kje — vedeli smo, da rešujemo našo CRIKVENICO, ki nam je še kako potrebna, saj si ne moremo več privoščiti dragega, a slabega turizma, ki nam požre več živcev kot je vredna sprememba. Zato se sprašujemo, kaj se je zgodilo v naših glavah en sam dan ali celo nekaj ur pred referendumom. O tem bomo razmislili skupaj sedaj, ko vidimo, da nam rezultati ne morejo biti v čast. Analizo naj bi naredila strokovna služba prek ankete, v tem stavku pa bi se dotaknili problema o katerem ne razmišljamo dovolj, nanj nismo dovolj pozorni in ga celo zanemarjamo, pa čeprav je za neuspeh največkrat glavni problem — to so NERGAČI.

Koga mislimo pod NERGAČI, mi ni potrebno razlagati, saj jih vsi poznamo — ljudi z dobrimi živci, namazanimi jeziki, slabimi nameni, ki živijo v naših sredinah in se ne udeležujejo razprav na javnih mestih, temveč so zelo aktivni na mestih, kjer se naj ne bi vodile razprave, temveč bi se jih moralo onemogočiti. Sprašujemo se ali naša družbena samozaščita spi, zakaj ne reagira in jih ne onemogoči. Čudi mo se, da delujejo tudi v tem primeru, ko je za delavca 99 % dobrega, zato nam ta primer kaže, da so to bolni ljudje, ki uživajo, če rušijo akcije, manejo si roke ob nemoči raznih delovnih ljudi, ki se trudijo in še niso izgubili vse volje za delo, zato se sprašujemo, ali se teh ljudi ne

da nadzorovati, jih onemogočiti v njihovem podtalnem delovanju, jih opozoriti, da so mesta za postavljanje vprašanj v samoupravljanju, jim povedati, da nam delajo škodo, ker niso aktivni na mestih, kjer bi vsak pošten človek moral biti, ampak jih poslušamo, prenašamo njih napačne razlage in se pustimo zastupljati z njihovo površnostjo, podcenjujemo svojo lastno zdravo pamet, s katero bi si lahko pridobili pravilne poglede na stvari, ki so za nas dobre ali pa

tudi slabe — toda do tega bi morali priti prek pravih virov informacij.

O vsem tem bi morali razmišljati pravočasno in ukrepati, ne pa da pustimo, da nas boli glava in se počutimo ponižane, ko nas je peščica NERGAČEV speljala na tanek led nesigurnosti in s tem dosegla svoj namen. Postati bomo morali bolj odločni, kajti nasprotno bomo izgubili še tisto malo energije, ki jo imamo in nujno potrebujemo za naš varnejši jutri.

Ana

Mogoče vas zanima kaj se kuha?

Akcije za izboljšanje družbenega standarda naših delavcev tečejo v zadnjem letu intenzivneje, kot so bile nekaj let nazaj, saj smo na tem področju pokrenili nekaj sprememb, ki so že pokazale rezultate; še zdaleč nas pa ne smejo in ne morejo zadovoljiti. Posegli smo na področje stanovanj, delavskega turizma, aktivne rekreacije; ostali so odprti problemi delovnih invalidov in nekaterih humanih trenutkov, ki bi jih morali upoštevati, toda nobena od akcij ni sprožila toliko žolčnosti, kot ravno izboljšanje kvalitete malice. Delavci so mnenja, da so časi strpnosti mimo, da želijo v tem potrošniškem svetu dobiti za svoj denar užitek, kvaliteto in tudi po količini primerne malice, ne dovolijo več podcenjevanja svojih želodcev in niso pripravljeni vedno znova poslušati izgovorov, kako se kaj ne da narediti, zato vedno znova

pritiskajo na družbenopolitične organizacije, da začnejo z akcijo, ki bi problem malice rešila, saj gre očitno »ljubezen skozi želodec« do obrata družbene prehrane tudi pri naših delavcih. Nekoč je cinično pripomnil, »če bi dobil doma takšno juho na mizo, bi pisalo drugi dan v časopisu, da je žena tragično preminula«. No, na srečo ne prihaja pogosto do družinskih tragedij na račun kuhanja, ker vemo, da vse žene nismo tudi dobre kuharice in s tem ne moremo pričakovati čudežev, lahko pa zahtevamo zdravo, kalorično in kvalitetnejšo malico od našega obrata družbene prehrane, ker so tam zaposleni ljudje usposobljeni in znajo skuhati, samo, če hočejo. To pa je ravno tisto, kar je sprožilo akcijo družbenopolitičnih organizacij ob podpori novega vodje Službe za družbeni standard, tov. Kranjčeve, ki je s polno

(Nadaljevanje na 8. strani)

Bili smo v Hiši cvetja

Prepričan sem, da je med našimi delavci še pretežna večina takih, ki do danes niso imeli možnosti obiskati Hiše cvetja na Dedinjah, kjer počiva naš ljubljani tovariš TITO ter muzeja 25. maj, v katerem je resnično kaj videti, zato bi moralo biti vsakemu žal, ki tega v svojem življenju ne bi videl ter doživel izredne radosti in nepopisnega občutka.

Obisk v Hiši cvetja v Beogradu so organizirali upokojenci DU Kidričevo, ki so imeli še nekaj prostih mest in tako sem imel priložnost udeležiti se dvodnevne (vendar zares enkratnega) izleta v Beograd. Ker sem slučajno slišal, da se tudi v nekaterih OOS v naših TOZD v DO pogovarjajo o možnosti takega obiska v Hiši cvetja na Dedinju, sem sklenil vsaj na kratko opisati moje (naše) doživljanje ob našem obisku grobnice pokojnega dragega tovariša TITA, ki je res v pravi hiši cvetja, kar si je tudi popolnoma zaslužil — še celo mnogo več, čeprav je ambient zares edinstven in enkraten. To pa vsi mi tudi našemu pokojnemu tovarišu TITU želimo, da okolje ostane tako, kot gaje sam urejeval in ljubil in vse, kar je na to tudi vezano.

Ob 22. uri zvečer je pripeljal pred obrat družbene prehrane šofer Slavko Kukovec, ki službuje pri Certusu v Ptujju šele dve leti, vendar nas je na tej prek 500 km dolgi poti od Kidričevega do Beograda vozil varno in smo tako naslednji dan srečni in zdravi pristali v našem glavnem mestu SFRJ, kjer smo v že organiziranem hotelu odložili svoje stvari, se malce uredili in nato po zajtrku krenili proti večnemu bivališču našega ljubljene Tita, na Dedinje — proti resnični in enkratni hiši cvetja. Ker se vrata Hiše cvetja odpirajo šele ob 8. uri, smo morali precej časa čakati, da se je vse uredilo, nakar nas je mnogo (bili so tudi od drugod) krenilo z vodičem in spremstvom vseh tistih, ki so za take organizirane obiske v Hiši cvetja odgovorni in zadolženi za nemoten red in tišino. Že od glavne ceste je prekrasen pogled proti vrhu v Užiški 15 in z veliko nestrpnostjo smo čakali, da vstopimo v Hišo cvetja ter se z največjim spoštovanjem poklonimo spominu našega ljubljene TITA. Ko smo se tako nemo pomikali mimo grobnice v kateri počiva truplo našega voditelja, predsednika republike in vrhovnega ko-

mandanta JLA, ni bilo nobenega obiskovalca, ki se mu ne bi ozrile oči ob pogledu na vse v tej Hiši cvetja ter na nekdanje delovne prostore v katerih je prebival vrsto in vrsto let ter mnogokrat tudi pozno v noč pripravljali razne referate in sprejeme mnogih državnikov sveta. Že sam pogled na to prekrasno zgradbo te v mislih popelje v preteklost in ko smo se pozneje pogovarjali, nismo verjeli, da je naš TITO resnično mrtev. Imeli smo občutek, da je med nami, čeprav se zavedamo, da to ni in nikoli tudi ne bo, zato pa so ostale njegove ideje ter njegovo neskončno delo, ki bo za večno ostalo v srcih sedanje in bodoče generacije.

Drugo, o čemer velja kaj spregovoriti, pa je obisk muzeja 25. maj, za kar pa bi obiskovalec potreboval kar cel dan ali še več, če bi si hotel podrobneje ogledati vse, kar je v tem muzeju. Tu so vse štafetne palice od tiste prve, pa do zadnje, ki je žal ni več sprejel pokojni tovariš Tito. Mnogoštevilna odlikovanja — seveda izredno visoka odlikovanja — iz držav celega sveta, ki jih je dobil pokojni maršal kot nosilec miru in neumorni borec za pravice in svobodo vseh še danes zaslužjenih narodov, ki se še borijo za tisto, kar mi, seveda največ po zaslugi tovariša Tita in KPJ, danes uživamo. Žal pa mnogi to premalo cenijo, kar kažejo še vedno nekateri dogodki pri nas. Prav tukaj smo vsi dolžni, da negujemo bratstvo in enotnost, kar smo nekoč in še vedno danes obljubljamo pokojnemu našemu voditelju TITU. Nadalje so v muzeju razstavljena vsa darila, ki jih je tovariš Tito na svojih potovanjih miru dobival od raznih državnikov, ustanov, delovnih in drugih organizacij ter celo od nekaterih posameznikov, ki so ljubili Tita in njegova prizadevanja za mir v svetu ter enakopravnost vseh nara-

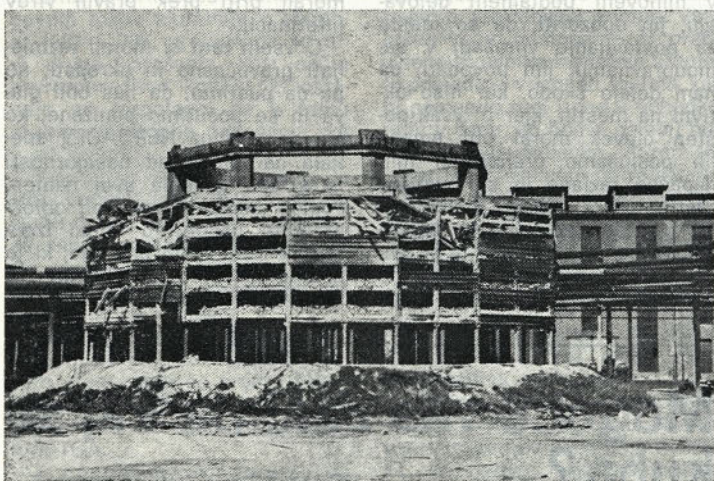
dov in za mirno reševanje sporov v svetu, kjer še vedno buhtijo vojne, nasilja, terorizem in neenake pravice ljudi v mnogih državah sveta.

Še in še bi lahko našteval o svojih (oz. naših) vtisih ob obisku v Hiši cvetja na Dedinju in muzeju »25. maj«, vendar se to ne da tako povedati, kot to lahko samo osebno doživiti. Zato ne bo nikoli in nikomur žal, če bo obiskal Hišo cvetja — večno bivališče našega ljubljene tovariša TITA.

Seveda pa smo ob tej priliki našega dvodnevne obiska v Beogradu obiskali še Avalo ter Kalemegdan, si ogledali — seveda iz avtobusa — skoraj ves Novi Beograd ter vse pomembne institucije, zgradbe in podobno; od zelo znanega SAVA centra, mnogih zgradb skupščine in drugih, kar je bilo predvsem za starejše ljudi enkratno doživetje, saj mnogi nikoli niso bili v Beogradu in zato občudovanja ni bilo ne konca in ne kraja.

Ko smo se dokončno poslovili od našega glavnega mesta ter v srcih ponesli s seboj nepozabne vtise iz Hiše cvetja in muzeja 25. maj kot tudi ostalega, kar smo videli in doživeli, nas je pot vodila proti Novemu Sadu, kjer smo obiskali še Petrovaradinsko trdnjavo, v kateri je menda bil zaprt tudi pokojni tovariš Tito. Videli smo v tej trdnjavi mnogo, o čemer niti sanjati nismo, nato pa se zadovoljni napotili proti Osijeku, kjer je bil enourni postanek, da smo se malce okrepčali in potem krenili še na zadnji del poti proti Kidričevemu, kamor nas je mladi šofer srečno pripeljal med 21. in 22. uro. In že smo si zaželeli lahko noč in nasvidenje na podobnih izletih v druge naše kraje.

Prisrčna zahvala šoferju in organizatorjem tega tako izrednega in enkratnega izleta v Beograd. France Meško

Hladilnik

(Nadaljevanje s 7. strani)

mero dobre volje in velikokrat tudi trme že pokrenila akcijo. Da pa ji bo to uspelo, bo rabila vso podporo, saj ne more stati vsak dan pri kotlu in nadzorovati vseh delavcev, ker so za to plačani drugi, ki o sodelovanju z njo ne slišijo radi. Mišljenje, ki se je v tem obratu razpaslo, da smo dolžni vse pojesti, kar se skuha, so začeli vodilni delavci družbenopolitičnih organizacij, skupaj z delavci obrata družbene prehrane razbijati, zato vam posredujem **sklepe in zaključke** enega od zadnjih sestankov:

1. Oceniti naj se delavce, ki ne izpolnjujejo svojih nalog in naredijo kadrovske spremembe;
2. Imenuje naj se komisija, ki bo spremljala odnose v obratu družbene prehrane in predlaga ukrepe v zvezi z neizpolnjevanjem nalog;
3. Vodstvo družbene prehrane

naj pripravi predloge za spremembo kvalitete malice;

4. O problemih naj redno poroča DPO;

5. Poostri se disciplina;

6. Strokovna služba naj pripravi novi opis del iz katerih bodo razvidne dolžnosti;

7. Obrat družbene prehrane mora preiti v novo organizacijo, saj posluje neregistrirano in mora postati TOZD. Predlog pripraviti KSS.

8. Na delovne sestanke naj prihaja 1 krat mesečno tudi predsednik sindikata.

9. Opozori se komisijo za spremljanje kvalitete malice, da začne takoj delati po poslovniku.

10. Vodjo službe družbenega standarda je potrebno sproti obveščati o vseh dogovorih na nivoju DPO v zvezi z obratom družbene prehrane, dostavijo se ji zapisniki ali sklepi. Ana

Ob dnevu mrtvih

Prvi november 1981. leta. Rekli bi, saj je to dan, kot vsi ostali v letu, vendar ni tako. Prvi november je brez dvoma dan, ko se prav vsi, ki smo še na tej naši zemeljski obli spominjamo in dajemo spoštovanje vsem tistim, ki smo jih nekoč toliko ljubili in kot so tudi oni nam vračali z enako ljubeznijo. Prav ta dan se bodo nemo pomikale kolone sorodnikov in prijateljev ter znancev in sosedov mimo grobov naših prednikov, s katerimi smo tudi morda mi sami delili dobro in zlo, z enakimi občutki in dostojanstvom. Prvi november je za nas žive torej dan, ko bomo z mrtvimi, to pa seveda ne pomeni, da bi bili z njimi le ta dan, ampak tudi vse ostale dni v letu.

Ta dan se zberejo otroci, da obiščejo grob svojih staršev, zberejo se prijatelji, sosedje in

ostali, da obudijo spomin na tiste, s katerimi so preživeli mnogo lepih in tudi težkih trenutkov v življenju ter jih tudi s skupnimi močmi prenašali. Kdor rad živi, povsem normalno, ne misli na smrt. Ta pa je kljub temu danost, velika, grozljiva neznanka, ki nenehno hodi z nami povsod in ob vsakem času. Vsi nosimo smrt v sebi in nosijo je tudi naši najbližji in najdražji. Zato je človeško, se vsaj enkrat letno prikloniti našim mrtvim, priznati jim delež, ki so nam ga dali in za hip sestopiti v resnico lastne minljivosti. Že jutri bomo za leto dni vse take misli spet odrinili daleč od sebe, vendar le navidezno, kajti spomin na naše preminule najdražje nam mora vedno ostati v naših srcih.

France Meško

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu septembru. Kolona indeks v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1981.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

v tonah

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	PLAN 1981		DOSEŽENO				INDEKS			
				1980		1981		1981/1980		1981	
		VIII	I.-VIII.	VIII	I.-VIII.	VIII	I.-VIII.	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat Al2O3	t	9.169	81.904	9.903	89.578	9.808	82.803	99	92	107	101
— Kalcinirana glinica	t	8.700	78.500	8.268	79.518	8.569	78.138	104	98	98	100
— Prodani hidrat	t	300	3.820	1.555	10.463	267	3.768	17	36	89	99
Skupaj (kalc. gl. + prod. hydr.)	t	9.000	82.320	9.823	89.981	8.836	81.906	90	91	98	99
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
— Elektrolit. Al — hala A	t	1.656	15.067	1.634	15.158	1.608	15.080	98	99	97	100
— Elektrolit. Al — hala B	t	2.046	18.620	2.084	18.779	2.123	19.016	102	101	104	102
— Anodna masa	t	2.311	21.034	2.335	20.170	2.484	19.901	106	99	107	95
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
— E aluminij	t	330	2.140	249	2.568	336	2.154	135	84	102	101
— Al formati	t	1.781	16.226	1.688	16.730	1.701	16.595	101	99	96	102
— Al zlitine: gnetne	t	450	4.575	776	5.704	484	4.675	62	82	108	102
— livarske	t	1.230	11.450	1.068	9.426	1.135	11.041	106	117	92	96
— Predzlitine: dom. p.	t	75	763	76	696	58	639	76	92	77	84
— prodaja	t	—	10	—	67	—	19	—	28	—	190
— Drogi za kline	t	9	85	10	119	4	64	40	54	44	74
LIVARNA SKUPAJ		3.875	35.249	3.867	35.311	3.717	35.186	96	100	96	100
— pretapljanje Al	t	60	553	47	482	68	389	145	81	113	70

II. PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

Proizvod / surovine	Enota mere	Plan 1981	DOSEŽENO		INDEKS		
			VIII	I.-VIII.	4:3	5:3	
			1	2	3	4	5
TOZD TOVARNA GLINICE							
Al hidrat — Al₂O₃							
— Boksit	t	*	2,531	2,339	2,546	92	101
— Na hidroksid	t	*	0,09249	0,03399	0,09459	37	101
— Para	t	*	4,450	3,32066	4,31499	75	97
— El. energija	kWh		340,673	311,414	332,077	91	97
— Žgano apno	t		0,0498	0,01623	0,03139	33	64
Kalcinirana glinica							
— Tekoče gorivo	t		0,12091	0,11664	0,12147	96	100
— Para	t		0,04323	0,04668	0,04671	108	108
— Al fluorid	t		0,00026	0,00023	0,000134	88	52
— El. energija	kWh		40,462	30,38941	30,80425	75	76
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA							
Elektrolit. Al — hala A							
— Glinica	t		1,920	1,91957	1,91994	100	100
— Anodna masa	t		0,580	0,59119	0,57025	102	98
— Kriolit	t		0,035	0,03292	0,03407	94	97
— Al fluorid	t		0,035	0,04466	0,04102	128	117
— El. energija	kWh		17,929	18,333	18,147	102	101
Elektrolit. Al — hala B							
— Glinica	t		1,920	1,91989	1,91993	100	100
— Anodna masa	t		0,570	0,56715	0,54818	100	96
— Kriolit	t		0,035	0,03491	0,03556	100	102
— Al fluorid	t		0,035	0,03701	0,03399	106	97
— El. energija	kWh		17,357	16,928	17,205	98	99
Anodna masa							
— Petrolkoks	t		0,67165	0,67964	0,67458	101	100
— Katranska smola	t		0,338015	0,34823	0,33645	103	100
— El. energija	kWh	145	132	145		91	100
— Mazut	t		0,0048	0,00217	0,00300	45	62

* programiran normativ

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu septembru smo proizvedli 9.808 ton Al hidrata Al2O3, kar je 639 ton več kot smo predvideli v letnem planu poslovanja (indeks 107) in 95 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 99).

Proizvodnja kalcinirane glinice je 8.569 ton in je v primerjavi z načrtovano manjša za 131 ton (indeks 98). Skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je v tej TOZD odvisna od trenutnih možnosti prodaje, tako smo v obdobju I-IX proizvedli 1 % manj hidrata, proizvodnja kalcinirane glinice pa je enaka planirani v letnem planu poslovanja.

Iz tabele II je razvidno, da je pri proizvodnji Al hidrata Al2O3 v obdobju I-IX večja poraba boksita (indeks 101), Na hidroksida — 100 % (indeks 102), poraba pare in električne energije je 97 %, žganega apna pa samo 64 %.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo v času od januarja do septembra presegli porabo pare (indeks 108), tekočega goriva je porabljeno 100 %. Poraba ostalih surovin je manjša od predvidene pri Al fluoridu za 48 % in električne energije za 24 %.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v septembru proizvedli 1.608 ton elektrolitskega Al, kar je 48 ton manj kot smo predvideli v letnem planu poslovanja (indeks 97) in

26 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 98).

V elektrolizi B smo proizvedli 2.123 ton elektrolitskega Al, kar je 77 ton več kot v letnem planu poslovanja (indeks 104) in 39 ton več kot isti mesec preteklega leta (indeks 102).

Proizvodni rezultat obeh elektroliz je v mesecu septembru 3.731 ton in je višji za 29 ton od predvidenega v letnem planu poslovanja (indeks 101). Proizvodnja elektrolize A in B znaša v obdobju I-IX 34.096 ton in presega plan za 409 ton (indeks 101).

Poraba surovin v hali A je v obdobju I-IX večja od planirane pri Al fluoridu (indeks 117) in električni energiji (indeks 101). Poraba glinice je enaka planirani, anodne mase je porabljeno 98 %, kriolita pa 97 %. Odstopanja oz. prekoračitve so tudi v hali B pri kriolitu (indeks 102), poraba glinice je enaka planirani, anodne mase je porabljeno 96 %, Al fluorida 97 % in električne energije 99 %.

Proizvodnja anodne mase je v septembru 2.484 ton in je za 173 ton večja od planirane (indeks 107) in 149 ton večja kot isti mesec preteklega leta (indeks 106).

Kumulativna proizvodnja je 19.901 ton in je za 1.133 ton manjša od planirane v letnem planu poslovanja (indeks 95).

Pri proizvodnji anodne mase je v obdobju januar-september poraba petrolkoka, katranske smole in električne energije enaka planirani, mazuta pa je porabljeno samo 62 %.

Nezgode v avgustu in septembru

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD Glinica	4	0	4
TOZD Proizvodnja al.	1	0	1
TOZD Predelava al.	2	0	2
TOZD Vzdrževanje	8	1	9
Skupaj:	15	1	16

Vzroki nezgod:

pločevina, lužina, apno, vagon, viličar, odlitek aluminija, žična ograja, betonski steber, ročno orodje, el. celica, leteči delci, gradbeni material, kolo in premostitveno stikalo.

TOZD GLINICA

1. Jurilj Marko, mat. št. 4988, iz TOZD Glinica, rdeči del, se je poškodoval 13. avgusta. Ponesrečenec je prebijal izpust na 4. avtoklavu v KS. Pri nenadnem brzgu lužine ga je tekočina obrizgala po nogah pri čemer je utrpel opekline gležnja desne noge.

2. Lepej Vinko, mat. št. 1335, iz TOZD Glinica, beli del, se je poškodoval 6. avgusta. Ponesrečenec je šel po stopnicah mimo rezervoarjev za gosti lug pri čemer mu je kapljica luga padla v levo oko.

3. Pernat Janez, mat. št. 3485, iz TOZD Glinica, beli del, se je poškodoval 24. avgusta. Pri popisovanju števecv v vparilnici pri E4 je s čelom zadel v izolacijsko pločevino pri čemer je utrpel vreznine nad desnim očesom.

4. Lebar Janez, mat. št. 5510, iz TOZD Glinica, rdeči del, se je poškodoval 8. avgusta. Ponesrečenec je več dni zaporedoma čistil razsuto apno okrog transportnih polžev. Zaradi zapršenosti z apnom je dobil odrgnine (opekline z apnom) in izpuščaje po obeh nogah.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Premožič Srečko, mat. št. 2075, iz TOZD Proizvodnja aluminija — anodna masa, se je poškodoval 14. avgusta. Pri sestopu iz vagona se je ponesrečeni spotaknil ter padel na odbojnik vagona in na tla. Pri tem si je poškodoval obe nogi pod kolenom.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Cenar Anton, mat. št. 1850, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 26. avgusta. Ponesrečenec je pripenjal voziček k elektro viličarju, pri tem pa mu je stisnilo sredinec leve roke med vlečno kljuko in sornik.

2. Žvegla Janez, mat. št. 4255, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 14. avgusta. Ponesrečenec je žagal okroglice $\phi 120 \times 1300$ na EHL žagi. Okroglice je imel naložene na dodajalni mizi od koder se je ena od naloženih skotalila do roba mize in mu stisnila palec leve roke.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Murata Jože, mat. št. 3403, iz TOZD Vzdrževanje — strojno,

se je poškodoval 28. avgusta. Ponesrečeni je montiral žično ograjo. Med delom je stal na leseni lestvi, ki se je ugreznila, zato je skočil z lestve in si poškodoval levo nogo v gležnju.

2. Rodošek Martin, mat. št. 4315, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 3. avgusta. Ponesrečenec je prestavljal premostitveni upor, med prevozom pa se je odpelo premostitveno stikalo, ki je ponesrečenemu padlo po stopalu leve noge.

3. Tomažič Franc, mat. št. 2431, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 10. avgusta. Ponesrečenec se je peljal s kolesom v službo. Zaradi dežja je v desni roki držal odprt dežnik, zato je na mokrem cestišču izgubil oblast nad kolesom ter padel. Pri padcu si je poškodoval zapestje leve roke.

4. Fijačko Maks, mat. št. 3521, iz TOZD Vzdrževanja — gradbeno, se je poškodoval 17. avgusta. Ponesrečenec je obzidaval elektrolitsko celico št. 227. Pri klesanju opeke se je s kladivom udaril po palcu leve roke.

5. Golubič Ivan, mat. št. 2874, iz TOZD Vzdrževanje — gradbeno, se je poškodoval 17. avgusta. Ponesrečenec je opravljal delo na obzidavi peči, med delom pa se je opeka vsula in mu stisnila mezinice leve roke.

6. Orter Anton, mat. št. 3215, iz TOZD Vzdrževanje — elektro, se je poškodoval 11. avgusta. Ponesrečenec se je peljal s kolesom od delavnice do dekantacije, kjer mu je veter zanesel prašne delce v desno oko.

7. Ogrizek Andrej, mat. št. 4649, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 31. avgusta. Ponesrečenec je s pnevmatskim kladivom sekal priključke na 208 celici in se med delom udaril po zapestju leve roke ob rob katodnega dela celice.

8. Planinc Branko, mat. št.

2842, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 18. avgusta. Ponesrečenec je s sodelavcem Sinani Fahrijem sestavljal ventilator v HB. Pri delu je Fahriju spodrsnil ključ in je ponesrečenca udaril po obrazu.

9. Frčec Stanko, mat. št. 5287, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 31. avgusta. Ponesrečenec je čistil dno katodne jame. Med delom je moral prestaviti odpadni betonski steber pri čemer je utrpel poškodbo (udarec) zapestja desne roke.

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD Glinica	4	1	5
TOZD Proizvodnja al.	2	0	2
TOZD Predelava al.	3	0	3
TOZD Vzdrževanje	10	0	10
Skupaj:	19	1	20

Vzroki nezgod:

jekleni drog, osebni avtomobil, transportni polž, črpalni lonec, prebijalec skorje, tekočina aluminija, al. odlitek, lužina, celica, ročni brusilni stroj, ročno orodje, stikalo, lestev, zobčnik, tračnica in kladivo.

TOZD GLINICA

1. Mohorko Janez, mat. št. 500, iz TOZD Glinica — rdeči del, se je poškodoval 29. septembra. Ponesrečenec je šel iz mešalnice proti boksitnemu silosu ob gumitraku 131/17 pri čemer mu je na mokrem podestu spodrsnilo in je padel. Pri padcu je z desno stranjo prsnega koša udaril po jekleni konstrukciji. Utrpel je močan udarec po desni strani prsnega koša.

2. Brglez Jože, mat. št. 2526,

iz TOZD Glinica — rdeči del, se je poškodoval 18. septembra. Pri prestavljanju premičnega gumitraku 131/2 mu je padel jekleni drog po prstih desne noge. Utrpel je močan udarec po palcu desne noge.

3. Adam Franc, mat. št. 5795, iz TOZD Glinica — rdeči del, se je poškodoval 16. septembra. Pri premikanju gumi traku 131/26 z jeklenim drogom mu je le-ta zdrsnil, pri čemer je z roko udaril po konstrukciji traku. Utrpel je močan udarec po kazalcu desne roke.

4. Poharič Jože, mat. št. 2419, iz TOZD Glinica, se je poškodoval 8. septembra. Ponesrečenec se je peljal s kolesom s pomožnim motorjem na delo. Pri srečanju z osebnim avtomobilom (zaradi pretresnega srečanja) je ponesrečeni zapeljal v jarek in si poškodoval desno roko v zapestju in nartni del leve noge.

5. Petek Štefan, mat. št. 2285, iz TOZD Glinica — beli del, se je poškodoval 3. septembra. Pri odpiranju zasuna prečnega polža pod BETH filtrom si je pri potegu odrgnil ob vodilo zasuna palec leve roke.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Valentič Slavko, mat. št. 5768, iz TOZD Proizvodnja aluminija hala B se je poškodoval 14. septembra. Ponesrečenec je pokrival črpalni lonec. Ko je žerjavist dvignil pokrov lonca, da bi ga prenesel nad lonec, se je od pokrova odlepila gruda žlindre in ponesrečencu padla po desni nogi in mu poškodovala mezinice.

2. Lozinšek Ignac, mat. št. 4933, iz TOZD Proizvodnja aluminija hala A se je poškodoval 16. septembra. Ponesrečenec je prebijal skorjo na el. celici št. 126. Ko je med delom premikal glavo prebijalca levo in desno

(Nadaljevanje na 11. strani)

Aluminij

se mu je odpel sedež in je padel s prebijalca ter si poškodoval levo roko v zapestju.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Šeliga Stanislav, mat. št. 4444, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 26. septembra. Ponesrečenec je snemal razdelilec v katerem se je nahajala manjša količina tekočega aluminija, ki se je pri tem izlila in ponesrečenca opekla nad zapestjem leve roke.

2. Žvikart Miha, mat. št. 5551, iz TOZD Predelava aluminija — livarna se je poškodoval 2. septembra. Ponesrečenec je opravljal delo na zagi za rezanje okroglic ϕ 120. Med delom so se vsuli naloženi kosci in mu je okroglica stisnila palec desne roke ob rob mize za podajanje.

3. Horvat Janez, mat. št. 5888, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 4. septembra. Ponesrečenec je zlagal al. hlebčke na paleto. Na enem izmed hlebčkov je ostal kos polivka, ki ga je ponesrečenec moral odstraniti. Pri udarcu s hlebčkom po robu palete je polivek odletel ponesrečencu v brado.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Šimenko Edvard, mat. št. 5683, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 25. septembra. Ponesrečenec je brusil okvir za kokile z ročno brusilko pri čemer mu je obrusek kljub uporabi očal priletel v levo oko.

2. Jeranko Marjan, mat. št. 4971, iz TOZD Vzdrževanje — se je poškodoval 2. septembra. Ponesrečenec je po lestvi nesel kladivo na dvigalo. Pri vzpenjanju po lestvi mu je spodrsnilo in se je s kladivom udaril po mezinu leve roke.

3. Kovačič Ivan, mat. št. 3933, iz TOZD Vzdrževanje — gradbeno, se je poškodoval 11. septembra. Pri ročnem prenašanju tračnic je ravno v trenutku, ko je šel ponesrečenec mimo sklada, z njega zdrsnila druga tračnica ter udarila ponesrečenca

po nogi. Utrpel je močan udarec nad gležnjem desne noge.

4. Jaušovec Franc, mat. št. 5595, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 9. septembra. Pri izvlečanju sklopke mešala EIMCO filtra mu je zobčnik z osjo spodrsnil iz rok ter mu padel na stopalo leve noge. Utrpel je močan udarec po stopalu.

5. Sakelšek Marjan, mat. št. 5544, iz TOZD Vzdrževanje — strojno se je poškodoval 17. septembra. Ponesrečenec je popravil žično ograjo na vodarni. Pri premiku, tako da je stal na lestvi, mu je stisnilo mezinec leve roke v stičišče krakov lestve. Vzrok: Neprimeren način dela.

6. Horvat Ciril, mat. št. 4209, iz TOZD Vzdrževanje — elektro, se je poškodoval 19. septembra. Pri vklopu stikala v stikalnem prostoru hale B (odvod za vtičnice) je nastal preboj stikala pri čemer je plamen opekel ponesrečenca po palcu desne roke in po obrazu.

7. Godvajn Miran, mat. št. 593, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 23. septembra. Pri zategovanju vijaka na reduktoru mokrega mlina mu je ključ spodrsnil, zato je z roko udaril ob reduktor. Pri udarcu si je zlomil mezinec desne roke.

8. Vinkler Franc, mat. št. 5017, iz TOZD Vzdrževanje — strojno se je poškodoval 23. septembra. Ponesrečenec je vstavljal med tokovodnike na el. celici pri čemer mu je stisnilo kazalec desne roke.

9. Skok Matevž, mat. št. 242, iz TOZD Vzdrževanje — strojno se je poškodoval 30. septembra. Ponesrečenec je el. varil cevovod v KS-u pri čemer mu je priletel delček lužine v desno oko. Utrpel je opekline desnega očesa.

10. Menoni Jože, mat. št. 2290, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 30. 9. 1981. Pri izbiranju materiala mu je padla po roki pokonci stoječa jeklena palica pri čemer je utrpel močan udarec po zapestju leve roke.

Zajšek Frančka

Disciplinski ukrepi

1. Karol Hofman, mat. št. 4137, 7. 5. 1981 prišel na delo vinjen ter bil zaradi tega ob 17. uri napoten domov, kar se mu šteje za neopravičen izostanek, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto enomesečnega OD,

2. Sakelšek Marjan, mat. št. 5544 TOZD Vzdrževanje, 2 krat neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 20 % neto enomesečnega OD,

3. Zvonko Golob, mat. št. 4544, TOZD Vzdrževanje, 8 krat neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja odloženo na dobo 12 mesecev, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 40 % neto enomesečnega OD,

4. Topolovec Franc, mat. št. 4232, TOZD Vzdrževanje, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto enomesečnega OD,

5. Rodošek Martin, mat. št. 4315, TOZD Vzdrževanje, 7. 5. 1981 prišel na delo pravočasno, vendar ni opravljal del in odšel neznan kam, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto enomesečnega OD,

6. Franc Vinkler, mat. št. 5017, TOZD Vzdrževanje, hotel odnesti iz delovne organizacije en liter olja Super HD 30, izrečen ukrep — opomin,

7. Mohorko Zvonko, mat. št. 5074, TOZD Vzdrževanje, 3 krat neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne odškodnine 20 % neto enomesečnega OD;

8. Irgl Marjan, mat. št. 5071, TOZD Vzdrževanje, ni nosil zaščitne čelade pri delu oz. nalogah, izrečen ukrep — opomin,

9. Jože Purg, mat. št. 5357, TOZD Vzdrževanje, odklanjal uporabo predpisanih zaščitnih sredstev, izrečen ukrep — opomin,

10. Marjan Turku, mat. št. 5392, TOZD Vzdrževanje, ni uporabljal predpisanih zaščitnih sredstev, izrečen ukrep — opomin,

11. Pišek Viljem, mat. št. 3721, TOZD Promet, po končanem del. času po 2. uri zjutraj ostal v

prostorih upravnega posloja do 5,20 ure, medtem ko je imel vozilo za prevoz tople malice parkirano pred garažo gasilcev, izrečen ukrep — opomin,

12. Ciril Majcen, mat. št. 5451, TOZD Promet, 19. 2. 1981 NI, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto enomesečnega OD,

13. Feliks Milošič, mat. št. 4169, TOZD Promet, 15. 3. 1981 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto enomesečnega OD,

14. Širec Franc, mat. št. 2554, TOZD Promet, 19. 2. 1981 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto enomesečnega OD,

15. Vinko Maroh, mat. št. 5048, TOZD Promet, 22. 5. 1981 hotel s privatnim kolesom v delovno organizacijo in žalil strazarja, izrečen ukrep — opomin,

16. Alojz Lozinšek, mat. št. 5168, TOZD Promet, 21. 3. 1981 odklonil čiščenje smole ter predčasno odšel domov in imel 5 ur neopravičenega izostanka, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto enomesečnega OD,

17. Lakota Islam, mat. št. 4955, TOZD Promet, 14. 3. 1981 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto enomesečnega OD,

18. Ivan Cajnko, mat. št. 4746, TOZD Promet, 10. 3. 1981 brnil v oko glinico svojemu sodelavcu in mu jo poškodoval, denarna kazen, in sicer 10 % neto enomesečnega OD,

Popravek iz septembrske številke Aluminija

1. Miroslav Bauman, mat. št. 4660, TOZD Predelava aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin.

2. Venčeslav Pulko, mat. št. 3035, TOZD Predelava aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo 6 % neto enomesečnega OD.

Aluminijska bodeča žica

MISLI

Modrost lisice pogosto preceňujejo, ker štejejo v njen prid tudi neumnost kokoši.

Hans KASPER

Ljudje berejo tako, kot hočejo brati, ne tako, kot je napisano.

Miroslav KRLEŽA

Priznanje je rastlina, ki raste ponajveč na grobovih.

Robert LEMBKE

Primitivna živa bitja se razmnožujejo z delitvijo celic, birokrati z delitvijo dela.

Jerry LEWIS

Med vsemi izkušnjami nam najbolj koristijo slabe.

Thornton WILDER

Kdor kritizira tuje neresnice, mora sam govoriti resnico.

Dalibor BROZOVIČ

Obiskali smo Mural

Medobčinsko srečanje, akcija bratstva in enotnosti dveh pobratenih občin Čakovec in Ptuj, nam je narekovala, da smo se odzvali vabilu delavcev, livarjev iz Murala TOZD Gorenje v Murskem Središču.

Ko smo z avtobusom krenili v lepo sončno jutro, smo o tem kolektivu vedeli le to, da je v Medjimurju, da je nastal iz bivšega rudnika rjavega premoga, sedaj pa vliiva radiatorje iz aluminija. Več o njih smo zvedeli takoj po prijateljskem sprejemu, ker so nam o kolektivu spregovorili njihovi vodilni delavci.

Povedali so nam, da šteje kolektiv okrog 400 delavcev, da s prodajo svojih artiklov na tržišču nimajo problemov, da imajo primerne osebne dohodke, tare pa jih surovina — to je aluminij. To pa tudi mi sami dobro vemo, zato smo raje pogovor o tem prihranili našim gospodarstvenikom, mi pa smo začeli s

tekmovali, ki so se odvijala v prijateljskem vzdušju, kjer so navijali eni za druge, saj nihče ni imel namena pokazati premoči.

Za nami je še eno doživetje, spoznanje novih ljudi in krajev, v nas pa je ostal občutek, da so ti delavci le drugačni od nas, saj se vsak posameznik zaveda, kaj mu pomeni njegov kolektiv, v vsakem od njih je občutek dolžnosti, skrb za jutri, ko bo potrebno preskrbeti novo surovino. Tega jim ne smemo šteti za slabo, temveč nas uči, kako se je potrebno boriti za svoj obstoj.

Ob slovesu smo jim zaklicali nasvidenje drugo leto v TGA, da jim pokažemo, kako se prideluje aluminij in povemo, v kakšnih pogojih delamo in živimo. Seveda pa bo glavni namen ponovnega srečanja prijateljstvo naših narodov in narodnosti.

Ana

Slovenski oktet v Kidričevem

Dlani, zakaj me bolijo dlani, sem razmišljala sredi noči, ko sem se prebudila? Preblisnilo me je — seveda, ploskanje Slovenskemu oktetu. S svojo pesmijo je pustil v meni tako prijetne občutke, da sem se le nasmejala.

Tesnoba ob misli, kako napolniti dvorano s petsto sedeži, da nas organizatorje ne bi bilo sram, je hitro minila, saj je bila dvorana zasedena, razen tistih nekaj plastičnih stolov, ki smo jih dodali za vsak slučaj.

Naši poslušalci so bili dobra publika, to je bilo čutiti po burnem ploskanju, isto pa so povedali tudi pevci Slovenskega okteta. Izjave: »Poslušala bi jih še celo noč«, »Čudovito«, »Hvala

Med koncertom

za tako lep večer« in še bi lahko naštevala, so nam pomenile veliko več, kot nekaj pohval, ki smo jih organizatorji dobili takoj po koncertu. Veselilo nas je, zato bomo pripravili še več takšnih srečanj.

Iz razgovora s pevci smo zvedeli, da imajo nekatere težave, kar nas je zelo presenetilo, saj bi takšno petje moralo dobiti vso podporo in razumevanje celotne slovenske družbe. Ne samo, da širijo našo kulturno dediščino med nami, nosijo jo po vseh kontinentih in so naši najboljši ambasadorji. Želimo jim še veliko koncertov doma in v svetu ter kličemo nasvidenje — pa ne šele »čez dolgih sedem let« kot poje pesem.

Mladinsko moštvo NK Aluminij

Predstavljamo vam mladinsko moštvo NK Aluminij, ki je letos odigralo eno svojih prvih srečanj z nogometnim klubom iz Rogaske Slatine. Gostje so dolgo vodili z 2:0, toda našim mladim je uspelo rezultat izenačiti, saj so dali celo enajstmetrovko. Žal je zaradi nešportnega obna-

šanja nekaterih prišlo na tej tekmi do poškodbe golmana, ki je kasneje dobil kar dvanajst šivov na kolenu.

Želimo jim še veliko uspehov in čimmanj kazni.

Tekst in fotografiji
Konrad Zorec

foto Zorec

**Aluminij
pričakuje
vaše
prispevke**

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem strojnega vzdrževanja aluminija in vsem, ki ste sodelovali pri izročenem mi darilu ter osnovni organizaciji sindikata.

Želim vam mnogo delovnih uspehov.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Marica Špoljar